

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Kádár Sehel

Cím: Az új ház

Forrás: Új Nemzedék

Br.

1920 II. 17.

(Helv)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

328(439)8

Hely

Idő

"1920"

Személy

Helvszám

Központi nyomat. XX. é. 22. sz.

Az új Ház

A februári reggel álmosan nyújtózik el a háztetők fölött, mint a roué, aki háborúséjszákára virradt. Valami furcsa lehangolás porzik a levegőben, az emberek fojtott közönnyel lépegetnek, viszi őket az utca, a hosszú hid, a kopott villamos. Egyetlen új motívumot sem látok sehol, ugyanaz a százszor látott, a megszokott. A város nem tud mosolyogni, fáradt, éhes és gyűrött, mint a házardjátékos, aki letört az elmúlt éjszakán. Valami furcsa, mély barázda hasít a homlokán, mely kibeszéli gondolatait. Az elmúlt kártyacsatával látszik bibelődni és gondolatban megfordítva éli keresztül a harcokat. Ha ez nem lett volna, vagy amaz . . . A Károlyi-örület, a pacifista-láz, a zsidólangolás.

Magam is motívumokkal bibelődöm és arra gondolok, milyen volna ez a séta, ha minden másképp történt volna. Mert a nemzetgyűlésre megyek, ahol négv száz esztendő óta másodszor beszélhet szabadon a magyarság. Arra gondolok, hogy milyen volna ez a nap, ha az Ojtozi-szorosból és fenn az Uzsoki-hágón, a Drávánál és az alsó Duna partján magyar hadak állának. Vajjon akkor is ugy remegne a szívünk Neuilly hallatára, vajjon akkor sem állának szóba velünk sem, csak Henry útján? Vajjon akkor is rajtunk volna-e az éhség és akkor is magyart botozna-e a bocskoros? Az Országháza előtt akkor is ilyen volna-e a némaság, mint ma reggel? Mert némaság ült a téren, alig-alig verődött össze néhány száz ember. A régi viharos képviselőházi ülések, a nagyjelentőségű napok külsőségei eltűntek, elégték a kommunizmus forrásában.

Reggel kilenc óra van, amikor a térre érzem. A februári nap birkózik a köddel, a mely nem akar felszállani. A nagy kőpalotán

zászlók nyújtják fel fejüket, a képviselőház ormán idegenül, furcsán fest az összerokkant lobogó, mely mozdulatlanul omlik alá és eltakarja a régi horvát zászló helyét.

A képviselőház előtt katonai kordon, csak a bejáronál állanak sisakos rendőrök, diszruhás szolgák és udvariasan kérik a belépőjegyet. Féltíz felé automobilon siklanak a térre és megállanak a képviselőház bejárója előtt. Az egyikből Huszár Károly miniszterelnök szállott ki, aki titkárja kíséretében érkezik. Néhány perc múlva jön Beniczky, majd Bleyer miniszter.

Bent a képviselőház folyosója még üres. A szolgák karszalagosan lézengenek, bizonytalanul nézve a beszállingózók felé. Mindenkit képviselőnek tartanak: az új arcokról nem tudják leolvasni, hogy milyen címen jelentek meg. A parasztruha az egyetlen, ami bizonyosságot ad. A terembe vezető bejárók függönyét udvariasan lebbentik fel előttük. Ezer esztendő óta sem volt ekkora becsülete ennek a köntösnek és ez az apróság beszéli a legérthetőbben azt a változást, ami végigsöpört Magyarországon. Az új honatyák kissé révedeznek, kissé bizonytalanul mozognak a hatalmas folyosón. Az elsők, akik egyenként szóródnak be, elfelejtik saját fontosságukat és diákos kíváncsisággal nézik a címereket és szobrokat. Egy-kettő betéved a terembe és helyet keres, aztán végignézi a karzatokat, amelyek lassan-lassan telni kezdenek. Új arcok tűnnek fel. A kékfátyolos missziós nővérek szokatlanul stilizálódnak a góthikus oszlopok közül. Az egyik karzaton ismerős arcokat látunk. Régi vendégei a Háznak; valamikor, amikor Tisza kemény szava recsegett a baloldal felé, kipirultan hajoltak előre. Az egyik Andrássy Gyuláné, a másik Pallavicini Györgyné.

Kint a folyosón felzsong az elevenség. Bernát Béla, aki elsőnek jött, beszélget egy ismeretlen kisgazdával. Kör képződik, a nagy lehangoltságban a legérdektelenebb szó is le tudja kötni az embert. Néhány perc alatt beszélgető csoportokra oszlanak a képviselők, akik tíz óra tájra meg tudják tölteni a folyosót. Eppen, hogy meg tudják tölteni . . . Most már elevenebb lesz a kép. Egy régi, közepesfontosságú arc rajza próbálkozik bele a megszokott keretbe, de sehogyse megy. Az emberek ujak, ismeretlenek, az arcok szokatlanok, a szemek furcsán révedeznek és csak olykor villannak meg, ha egy-egy új ismerősre ütődik a pillantásuk. Gyorsan egymáshoz sietnek és mintha védelmet kerestének a beszédben, a nyomott, a nehéz, a kínos hangulat elől.

A miniszterelnök besiet a terembe, vele Beniczky belügyminiszter is. Elfoglalják a helyüket, amely felé valamikor támadó mondatokat röpítettek. Kinyitják a fiókokat és irásokat tesznek be. Kívül a folyosón feltűnik Pallavicini örgróf szikár alakja. Pekár Gyula is megjelenik és mint mindig, valaki régi után érdeklődik. Most Klebelsberget keresi, aki azonban az utolsók közt érkezik. A régiek között ott feketélik Ugron Gábor demokrata társaival. Bárczy mint miniszter és nem mint demokrata van jelen. Prohászka püspököt fogadja a legnagyobb tisztelet. Az egyetlen, aki felé mélyen meghajlik mindenki. Ezalatt az óramutató lassan tíz órára esuklik. Az emberfolyam egyszerre csak megindul a kupolacsarnok felé.

A kupolacsarnok oszlopsorai között kordonon vontak a szolgák, a nemzetgyűlés tagjai a kordonon belül helyezkednek el, az oltár előtt. Az oltáron hatalmas bronzfeszület, mellette négy szál gyertya lobog bánatosan. A nemzet-

XX. cs. Zenes tagjai elhelyezkednek az oltár előtt. Az első sorban a miniszterek, Huszár Károly miniszterelnökkel. Mellette Beniczky Ödön belügyminiszter, Bárczy István igazságügyminiszter, Friedrich István hadügyminiszter és Somssich József gróf külügyminiszter. A második sorban Haller István, aki kissé elkésztetten érkezett, vele egy sorban állanak az államtitkárok. A miniszterek és államtitkárok mellett sorakoznak a képviselők, elől a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának tagjai, mögöttük pedig a Kisgazdák, akik közt pompás magyar arcokat látunk.

A hercegprimás bevonul asszisztenciájával, nemsokára megszólal az ének: Veni sancte Spiritus! A responsoriumokat a budai dalárda éneklí, amely különben Volkmann D-dur miséjét adja elő. Fenn a karzatok zsufolva vannak. Az egyik karzaton apácák foglalnak helyet, a többieket hölgyek és katonatisztek tartják megszállva.

A mise alatt Huszár Károly összelelt kézzel imádkozik. Haller István és Beniczky mélyen meghajtják a fejüket. A képviselők csoportjából kiválik Pallavicini sugár alakja, aki szintén alázatosan meghajtja fejét az egész mise alatt. Mikor a misének vége van, egyszerre az egész emberfolyam kifelé fordul a folyosóra. A kormány tagjai bemennek a háznagyi irodába, a képviselők pedig elfoglalják helyüket az üléssteremben. Amikor a képviselőház termét utoljára látluk egészen más volt a külső képe. A proletárdiktatura alatt leragasztolták a freskókat és falképeket, leragasztolták Magyarország koronás címerét.

Ezek a rekvizitumok eltűntek és minden helyreállott, úgy hogy a 67-iki koronázás és Kossuth Lajos országgyűlésének képe élesen és világosan látható ismét. A képviselők helyet foglalnak és pár pillanatnyi várakozás

esendje leszül a teremre. Senki sem beszél, mindenki vár. Minden szem a jobboldali ajtó felé szegeződik. Egyszerre félrelebben a függöny és megjelenik Angyal József háznagy alakja, aki mögött Huszár Károly miniszterelnök lépked. Nyomban utána következnek a miniszterek. Amikor a háznagy alakja a teremben feltűnik, a képviselők legnagyobb része feláll, hatalmas éltetés zsi- vaja zug keresztül a termen: a kormányt éltetik és Magyarországot.

A Keresztény Nemzeti Egyesülés pártja a régi baloldalt foglalta el. A Justh-, illetve a Károlyi-párt helyén ülnek Vass János, Hencz Károly, Ernst Sándor, Hegyeshalmy Lajos és Klebelsberg Kunó gróf. A baloldali miniszteri padok mögött Prohászka Ottokár püspök mellett Rakovszky István és Pekár Gyula ülnek. A miniszterek a következő sorrendben foglalták el helyeiket: A középen Huszár Károly ül, tőle jobbra Somssich József gróf, Heinrich Ferenc, Haller István, Friedrich István és Bleyer Jakab. A miniszterelnöktől balra Beniczky Ödön, Korányi Frigyes báró, Rubinek Gyula, Bárczy István, nagyatádi Szabó István és sokorópátkai Szabó István. Huszár háta mögé Sándor Pál került. A miniszterelnöktől jobbra eső második páholyban megjelent Horthy Miklós fővezér is egész kíséretével, a miniszterelnökkel szemben foglalnak helyet a miniszterelnök felesége és családjának tagjai.

A kisgazda képviselők kissé feszélyezve érzik magukat, de lassan bele tudnak olvadni a hangulatba, figyelni kezdenek. Huszár Károly beszélni kezd, élesen, tőle szokatlan erővel csatlog a szava, frissnek, fiatalnak, fáradhatatlannak látszik. Egyes mondatai után ismét felzug az éltetés. A nemzetgyűlés tagjai pedig feszülten lesik, szinte magukba szívják minden szavát.